

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/892/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3214202316
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3214202316.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa V., zastúpeného G. proti odporkyňi T., o zaplatenie 406,59 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 10. septembra 2014, č.k. 6C/99/2014-41, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím rozsudkom odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 157,64 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 107,80 Eur od 04.06.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 30,06 Eur od 04.07.2011 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 16,28 Eur od 04.08.2011 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 3,50 Eur od 04.09.2011 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, vo zvyšnej časti návrh zamietol a o trovách konania vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa a odporkyňa uzatvorili zmluvu o pripojení podľa ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z. a dodatok k tejto zmluve, ktorú zmluvu vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže ju uzatváral právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ v rámci svojej podnikateľskej činnosti s odporcom, ktorý nekonal na účely podnikania alebo zamestnania. Na základe zmluvy o pripojení navrhovateľ poskytoval odporcovi službu pripojenia k telefónnej sieti. Odporca napriek svojej zákonnej i zmluvnej povinnosti neuhradil vystavené faktúry za túto službu. Navrhovateľ má z titulu skutočne poskytnutých a fakturovaných služieb nárok na úhradu faktúr č. XXXXXXXXXXXX, č. XXXXXXXXXXXX, č. XXXXXXXXXXXX a č. XXXXXXXXXXXX v celkovej sume 157,64 Eur. Keďže sa odporca neuhradením týchto faktúr riadne a včas dostal do omeškania, patrí navrhovateľovi právo na úrok z omeškania vždy odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej jednotlivé uvedenej faktúry, teda od 04.06.2011 zo sumy 107,80 Eur (z faktúry č. XXXXXXXXXXXX), od 04.07.2011 zo sumy 30,06 Eur (z faktúry č. XXXXXXXXXXXX), od 04.08.2011 zo sumy 16,28 Eur (z faktúry č. XXXXXXXXXXXX) a od 04.09.2011 zo sumy 3,50 Eur (z faktúry č. XXXXXXXXXXXX). Výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platná k 04.06.2011 a k 04.07.2011 bola 1,25 %, preto výška úroku z omeškania podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. je 9,25 % ročne. K 04.08.2011 a k 04.09.2011 bola výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky 1,50 %, preto výška úroku z omeškania podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. je 9,50 % ročne. Z uvedených dôvodov súd návrhu navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 157,64 Eur a vyššie uvedených

úrokov z omeškania vyhoviel. Pokiaľ ide o zvyšnú časť návrhu navrhovateľa vyplývajúcu z dodatku k zmluve o pripojení (bod 4), ktorá sa týka zmluvnej pokuty, túto okresný súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že táto podmienka poškodzuje spotrebiteľa. Napriek tomu, že navrhovateľ v doplňujúcom vyjadrení z 30.06.2014 tvrdil, že odporca bol v danom prípade sankcionovaný za to, že nedodrжал konkrétne špecifikované povinnosti, opak je pravdou. Táto zmluvná podmienka veľmi široko formuluje okruh porušení povinností spotrebiteľom, ktoré sú sankcionované zmluvnou pokutou („v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti ...“ a nasleduje odkaz na množstvo článkov dodatku a všeobecných podmienok) a tiež stanovuje vždy rovnakú sankciu bez ohľadu na závažnosť konkrétneho porušenia povinností spotrebiteľa (napr. aj v prípade, že spotrebiteľ nezaplatí faktúru len za posledný mesiac zmluvnej viazanosti). V tomto prípade síce z navrhovateľom predložených neuhradených faktúr vyplýva, že odporca porušil povinnosť riadne a včas platiť cenu za poskytované služby už v treťom mesiaci 24-mesačnej viazanosti, avšak súdna kontrola zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách je abstraktná, preto na vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky postačuje, že táto zmluvná podmienka je spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Okresný súd mal preukázané, že uvedená zmluvná podmienka bola koncipovaná v rámci štandardnej formulárovej zmluvy a nebola individuálne dojednaná, keďže je súčasťou formulára dodatku k zmluve o pripojení, s ktorým tvorí jeden súvislý text. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo navrhovateľovi alebo jeho právnomu predchodcovi právo na plnenie a odporkyni povinnosť plniť, okresný súd preto v tejto časti (týkajúcej sa zaplata zmluvnej pokuty 248,95 Eur spolu s úrokom z omeškania z tejto sumy) návrh zamietol. Okresný súd zdôraznil, že o neprijateľnosti zmluvnej podmienky rovnakého znenia, s rôznymi sumami zmluvnej pokuty, už súdy viackrát právoplatne rozhodli (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Co/137/2010), preto v tomto prípade upustil od opätovného vyslovenia neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Navrhovateľ v doplňujúcom vyjadrení z 30.06.2014 pomerne rozsiahlo argumentoval proti neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, keď poukazoval okrem iného na to, že zmluvná pokuta nie je neprimerane vysoká. Okresný súd k tomu uvádza, že súdmi už skôr vyslovená neprijateľnosť zmluvnej podmienky sa zakladá najmä na skutočnosti, že táto zmluvná podmienka je veľmi široko formulovaná (pozri vyššie) a stanovuje vždy rovnakú sankciu bez ohľadu na závažnosť konkrétneho porušenia povinností spotrebiteľa. Takto formulovaná zmluvná podmienka je teda neprijateľná zo samotnej svojej podstaty, bez ohľadu na výšku zmluvnej pokuty, ktorú ustanovuje. Neobstojí ani argumentácia navrhovateľa, že „aj bežný spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť uzatvorenie takejto zmluvy výberom vhodných zmluvných podmienok tak, aby mu tieto vyhovovali spolu s prijatím príslušných sankcií v prípade ich neplnenia“. Ak mal tým navrhovateľ na mysli, že odporca mal možnosť ovplyvniť zmluvné podmienky v danej konkrétnej zmluve (najmä zmluvnú pokutu), teda v podstate, že zmluvné podmienky boli individuálne vyjednané, k takémuto tvrdeniu navrhovateľ nepredložil, ani neoznačil žiaden dôkaz, preto v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa zmluvné ustanovenia nepovažujú za individuálne dojednané. Z kontextu navrhovateľovho vyjadrenia však vyplýva, že tým mal na mysli skôr voľbu spotrebiteľa medzi jednotlivými programami a mobilnými telefónmi (ktorých kombinácie a zmluvné pokuty k nim prislúchajúce však boli vopred dané). Takáto argumentácia je nepochopením podstaty inštitútu ochrany spotrebiteľa. Prírodné, vždy existuje voľba vstúpiť do zmluvného vzťahu, teda kúpiť si nejaký tovar za podmienok určených dodávateľom alebo nie a túto voľbu mal odporca aj v danom prípade. Ak by však spotrebiteľ mal pri každej kúpe tovaru len možnosť voľby buď kúpiť (aj za nevýhodných podmienok), alebo nekúpiť, potom by jeho zmluvná sloboda bola podstatne obmedzená. Účelom právnych noriem na ochranu spotrebiteľa je práve kompenzovať to, že drobný spotrebiteľ jednotlivito je slabším účastníkom zmluvného vzťahu a sám nie je schopný dosiahnuť zmenu zmluvných podmienok stanovených dodávateľom vo formulárovej zmluve, preto je potrebná kontrola týchto zmluvných podmienok tretími subjektmi, vrátane súdov. Z týchto dôvodov návrh navrhovateľa v časti zaplata zmluvnej pokuty zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 43 ods. 1, § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z., § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. k), ods. 5, § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil v napadnutej zamietajúcej časti tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie. Uviedol, že odporkyňa vstúpila do zmluvného vzťahu na základného slobodného rozhodnutia za účelom využívania telekomunikačných služieb mobilného operátora, pričom je nepopierateľným faktom, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu s jeho právnym predchodcom. Odporkyni bolo poskytnuté zmluvné plnenie riadne a včas, naopak, odporkyňa si svoje povinnosti, ku

ktorým sa slobodne zaviazala, neplnila. Oprávnená a v súlade so zákonom bola dohodnutá zmluvná pokuta pre prípad porušenia zmluvných povinností, ktorá mala písomnú formu, bola určená jej výška, a preto je potrebné konštatovať, že takáto dohoda je platná. Odporkyňou bola potvrdená táto dohoda jej podpisom a bola uzrozumená s možnosťou jej uplatnenia. Trval na tom, že vymáhanú zmluvnú pokutu nemožno považovať za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, nakoľko výpočet neprijateľných zmluvných podmienok, uvedených v § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, je exemplifikatívny a uvedená zmluvná pokuta nenapĺňa ani jeden z vymenovaných prípadov neprijateľnosti zmluvných podmienok. Zdôraznil, že vymáhanú zmluvnú pokutu nemožno považovať za neprijateľnú, a to najmä s ohľadom na cenu poskytnutého mobilného telefónu, ktorá je niekoľkonásobne vyššia ako dohodnutá cena mobilného telefónu. Za zarážajúce považoval tú skutočnosť, že napriek neplneniu zmluvne dohodnutých povinností zo strany odporkyne a následnému odpojeniu SIM karty z prevádzky ostáva jej mobilný telefón, ktorý predstavuje určitú majetkovú hodnotu. Zdôraznil, že účastník zmluvného vzťahu nie je nikdy žiadnym spôsobom nútený do zmluvného vzťahu vstúpiť a napriek tomu, že sa jedná o formulárový typ zmluvy, je uzavretie zmluvného vzťahu iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Pokiaľ súd prvého stupňa poukazoval na rozhodnutia iných súdov, zdôraznil, že súd nemôže rozhodovanie konkrétneho individuálneho sporu paušalizovať a rozhodnúť iba s prihliadnutím na obdobné rozhodnutia iných súdov.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrila.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti - vo výroku, ktorým bol návrh vo zvyšnej časti zamietnutý, potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Rozsudok okresného súdu nebol účastníkmi napadnutý vo výroku, ktorým súd uložil odporkyni povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 157,64 Eur s príslušenstvom, v tejto časti rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť a odvolací súd ho nepreskúmal (§ 206 O.s.p.).

Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu a vo veci v konečnom dôsledku aj správne rozhodol.

Odvolací súd sa v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, v rámci ktorého sa súd prvého stupňa zaoberal dohodnutou zmluvnou pokutou z hľadiska ochrany práv spotrebiteľa zakotvených v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa sa zaoberal dôsledne dojednanou zmluvnou pokutou a skúmal toto dojednanie zmluvnej pokuty z hľadiska vzájomných práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a zároveň skúmal, či v danom prípade sa nejedná o neprimeranú sankciu, ktorá je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednania.

V preskúmvanej veci je nepochybné, že uzavretá zmluva o pripojení má povahu spotrebiteľskej zmluvy. Zmluvné podmienky v rámci spotrebiteľských zmlúv nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú pokutu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku.

V danom prípade dohodnutú zmluvnú pokutu medzi účastníkmi konania, tak ako bola dojednaná v dodatku k zmluve, odvolací súd taktiež považuje za neprimeranú sankciu, a to z dôvodov, ktoré podrobne uviedol súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí, a s ktorým sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje, a na ktoré v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že dojednanie paušálnej zmluvnej pokuty vo výške 248,95 Eur je typickým príkladom prípadu, kedy dodávateľ požaduje od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku, teda za neprijateľnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka zo zákona neplatná.

Odvolačný súd považuje za neprimeranú zmluvnú pokutu s poukazom na viaceré aspekty. Z hľadiska času dodávateľ nerozlišuje situáciu, kedy v dôsledku nezaplatenia ceny dôjde k ukončeniu zmluvy, napr. jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti a prípadov, keď spotrebiteľ nezaplatí cenu hneď prvý mesiac viazanosti na začiatku. Bez akéhokoľvek významu je to, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí. Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi aj v prípade, keď nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí nastať. Ďalším aspektom je samotná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k predmetu zmluvy, pretože rovnaká zmluvná pokuta je dojednaná bez akéhokoľvek rozlíšenia dlžnej sumy a závažnosti porušenia povinností. Po vyčerpaní služieb v rámci zvoleného účastníckeho programu potom dodávateľ neposkytuje spotrebiteľovi služby za zvýhodnené ceny, ako je to v rámci dojednaného programu, preto zmluvná pokuta v tomto rozsahu pôsobí ešte neprimeranejšie. Dojednanie paušálnej zmluvnej pokuty vo výške 248,95 Eur je potom podľa názoru odvolacieho súdu typickým príkladom prípadu, kedy dodávateľ požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú zmluvnú pokutu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku, teda za neprijateľnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, ako správne uviedol i súd prvého stupňa. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa správne postupoval, keď návrh navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty a úroku z omeškania zo zmluvnej pokuty zamietol. Preto krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

K odvolacej námietke navrhovateľa, že odporkyni, ktorá porušila zmluvne dohodnuté povinnosti, jej SIM karta bola preto odpojená z prevádzky, ostáva mobilný telefón, ktorý predstavuje majetkovú hodnotu, odvolací súd dodáva, že predmetom tohto súdneho konania nebol zmluvný vzťah účastníkov konania, týkajúci sa mobilného telefónu, ale výlučne nárok navrhovateľa na zaplatenie služieb poskytnutých odporkyni a nárok na zmluvnú pokutu.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti vo veci samej i vo výroku o trovách prvostupňového konania (čiastočný úspech každého z účastníkov konaní, a preto správna aplikácia ust. § 142 ods. 2 O.s.p.) ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.